

ШИНТИ, ИНИШЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 20.

ЛѢНІ, 11. ДЕКЕМБРИЕ.

1850.

Opiniunea episcopului românesk Andrei Șaguna, din privința dăreștrării clerului, și a școlilor românești, ca răspuns la o provocare a comisarului dăreștrătesk Edward Bach.

(Бршаре).

Кънд се еа ла преждекаре венітъ епархіял, ши дп овште стареа преодітеі меле, пзмаі де кѣт лѣтъріт се vede, къ оіінд стъріле дппрежър аша, пз се пѣтъръ фаче лѣкрърі маі маі дп епархія теа, де кѣт че се фѣкръ. Ынде кѣтезѣ а адаоце, къ дакъ айрѣа се фѣкръ лѣкрърі маі маі ши маі взне, зпеле ка ачелеа пз се фѣкръ фъръ де пѣдрептѣдирѣа вісерічіі ши а паціеі меле, къчі оііт еі аѣ фост сіліці съ деа зечзеала роаделор, ши съ факъ ровоте ла алте паціі, ши аша дакъ сънт преодіі ачештіа кѣлтіваці аша, кѣт адѣче къ сіпѣ шърітеа трептеі преоштіі, пз е де тіраре, пентрѣ къ еі ка тірені аѣ авѣт де реліціа ши паціа лор школі, знде с'аѣ пѣтѣт кѣлтіва ши възрос с'аѣ даг ла дпвѣдѣтърі, пентрѣ къ штіеа, къ остепеала ши кіелтѣеала лор дп школі се ва респлѣті къ време; аша токма пз е де тіраре, дакъ пз сънт тоці преодіі теі аша кѣлтіваці, кѣт чере дела еі стареа лор, къчі зна ка тірені пз дпвѣда дп школі націонале ромъне, каре пентрѣ констітѣціа веке пз пѣтеаѣ авеа, чі дпвѣда дп шкоалеле алтор паціі, знде къ греѣ съ прітеа ши лі съ фѣчеа тѣлте феліці де дпнедекърі, алта іаръ пѣі дпвѣрѣвѣта пѣжедеа, къ остепелеле лор дп школі фѣкѣте се вор респлѣті, штіінд, къ дакъ ши се вор фаче преодіі — ла алтѣ дерегѣторіе нічі къ пѣтеа гънді — пз вор авеа тѣлте време пентрѣ депрінде дп дпвѣдѣтърі, пентрѣ къ вор фі сіліці пѣнеа чеа де тоате зілеле къ сѣдоареа феделор лор а о агонісі, ши дпн ачеа а да зечзеалъ ла преодіі стрейні, ши аша чеі че сіпдеа дп сіне кіешаре къ-

трѣ треапта преодіеі, пзмаі къ пѣжедеа ачѣеа съ фѣчеа преодіі, къ доарѣ се ва тілостіві Дѣтнезѣй ши дпшѣратѣл, ка съ ле дпвѣзпѣтѣдеаскъ соартеа лор.

Kredem Măria Ta! къ kredinчос дпї тѣлѣтѣческ рѣгареа преодітеі меле, каре дп тоате зілеле съ роагѣ кѣтрѣ тагѣа череск, ка съ деа възпѣлї пострѣ дпшѣрат зіле дпделѣнгате къ паче ши къ дпдестѣларе, — кънд дпї рѣпортезѣ, къ ал зпспрезечелеа чеас есте, ка преодітеа теа съ се пѣе дп дотаціа каре мерітеазѣ, ши клерѣлї челлї тіпър ши даскѣлілор елементарі съ се деа тіжлѣчеле де а се пѣтеа прегѣті потрївіт кіешърілор сале віітоаре.

Дакъ спре непорочіреа поастрѣ пѣ ва дптокмі стѣпнїреа поастрѣ челе де ліусъ ши де пѣтіндѣ дп треава ачѣаста, атзпчі преодітеа епархїеі меле ва devenі дптр'о старе маі тікѣлоасѣ де чеа де маі паіпте, пентрѣ къ пѣпѣ акѣт аѣ авѣт ніште скѣтіпде тічі дпн партеа статѣлї дп прївінда скѣтіпдеі дърїі капѣлї ши а греѣтѣділор пѣвлїче, каре акѣта дѣпѣ орѣндзіала чеа нѣкъ къ овштеаскъ контрївѣціе ши алте престаціі пѣвлїче ле піердѣрѣ. Еѣ вѣд дрептате дп ашезареа ачѣаста а стѣпнїреі поастре, дпсъ пзмаі атзпчеа, кънд с'ар пѣне преодітеа теа дп стареа ачѣеа, дп каре се афлѣ ши челелалте преодімі дпн царѣ, пентрѣ къ дрептатеа дїстрївѣтївѣ адѣче къ сіне, ка, дакъ преодітеа теа ва тревзі а пѣрта греѣтѣділе ачеле, каре ле поартѣ ши преодіі дпн алте реліціі, съ айѣ ши възпѣтѣділе ачеле, каре ле аѣ алдї преодіі. Преа маре деосевїре афлѣ еѣ дптре престаареа греѣтѣділор преодітеі де алте реліціі ши дптре ачѣеа, каре ва преста преодітеа теа, пентрѣ къ ачѣеа ва преста греѣтѣділе дпн тошіле преоштіі, іар ачѣаста дпн челе стрѣшошетї. Німік пз поате аша тарѣ авате не тінерїі дпвѣдаці дела треапта преодіеі, де кѣт чїркѣтстаоціа ачѣаста,

пентръ къ есте зп лъкръ преа греѣ а съ кѣлтѣи шѣ а дѣвѣда фъръ пѣдежде, къ ва пѣтеа веде рѣсплата кѣлтѣелелор шѣ а остепелелор дѣ школі фъкъте! Тот ачеаста се дѣделече шѣ пентръ даскълі, канторі шѣ крѣснѣиі вѣсерѣчѣлор дѣн епархѣа теа, каріи фъсесеръ пѣнъ акъм скътѣдѣ, іар акъм дѣнъ рѣндѣала чеа нѣвъ аѣ пердѣт скътѣнда чеа тѣкъ, де каре с'аѣ вѣкърат дѣаінте де ачеаста.

Дечѣ I. пентръ чѣнстеа шѣ ваза вѣсерѣчѣе меле афлѣ де лѣпсѣ, ка не темеѣла лѣцѣлор фъндаметале дѣн 4, Martie 1849 одтроате, съ се пѣе зп артѣкъл дѣ статѣтеле Ардеалъзлѣ, прѣн каре нацѣа ромѣнъ шѣ релѣцѣа рѣсърѣтеанъ съ се декларъ де прѣміте къ дрептѣрѣ де о потрѣвъ къ челелалте нацѣи шѣ релѣцѣи, шѣ съ і се деа архѣепѣскоп дѣнъ петѣдѣзнеа нацѣоналъ дѣн 25. Феврварѣе 1849 дѣ темеѣлатъ не дрептѣла історѣк. Аре маѣ департе лѣпсѣ де о катедралъ, знде съ фѣе шѣ лѣванѣрѣле дѣгнѣтарѣлор епархѣалѣ, архѣва шѣ канцеларѣа епѣскопѣаскъ. Аре лѣпсѣ де зп інстѣгѣт теолоѣко-недарогѣк; іар пентръ дѣнаѣтареа кълтѣрѣе нацѣонале съ се дѣфѣнѣдезе школі елементаре, цѣмпнасіале, полѣтехнѣче, фѣлософѣче шѣ ізрѣдѣче.

II. Дотацѣа клеръзлѣ сѣнт сіліт а о дѣчепе дела епѣскоп шѣ дѣнъ інстѣгѣтеле канѣчѣе але вѣсерѣчѣе рѣсърѣтене, каре прѣтѣгѣндеа съ овсервѣазъ шѣ пѣзмаѣ дѣ епархѣа ачеаста с'аѣ кассат къ прѣлежъла рѣдѣкателор гоане, сѣнт даторѣз а пропѣзне, ка дѣгнѣтарѣе чѣе трѣвѣзпчѣшѣ съ се рѣстазре дѣн епархѣа теа, шѣ адекъ архѣмандрѣдѣ, протосѣнкѣлі, протодѣакѣнѣ шѣ дѣхѣвнѣкъл, каріи тодѣ съ шеазъ ла епѣскопѣе. Дечѣ пентръ дотацѣа епѣскопъзлѣ пропѣзѣ о адаѣдере ла леафа де 4000 фл. каре аѣ авѣт пѣнъ акъма; дѣгнѣтарѣе епархѣалѣ съ се ашеазъ

I. доѣ архѣмандрѣдѣ, дѣнтре каріи чел маѣ вѣтрѣнѣ шѣ вѣкарѣз пѣзмѣндъсѣ къ плата де 3000 фл. т. к.; челалалт къ 2500 фл.

II. доѣ протосѣнкѣлі, дѣнтре каріи зпъла съ аѣвъ 2000 фл. т. к., іар челалалт 1800 фл. т. к.

Дѣнтре патръ ачешѣі дѣгнѣтарѣ с'ар пѣтеа дѣмпѣрѣдѣ рѣфераделе дѣн кансѣсторѣз, ректоратъла шѣ вѣдѣректоратъла семѣнарѣзлѣ. Маѣ мѣчѣ дѣгнѣтарѣі:

1. Ын къвѣнтъторѣз (предѣкаторѣз) къ леафа де 600 фл.

2. Доѣ протодѣакѣнѣ каріи фѣнд къ ар фѣ тотодатъ шѣ профѣсорѣ дѣн теолоѣде, пѣ ар авеа платъ деосевѣгѣ, чѣ ар фѣ къ леафа де профѣсорѣ.

3. Ын протоколіст шѣ зп архѣварѣз къ къте 500 фл.

4. Доѣ канцѣлістѣ къ къте 300 фл.

Дотацѣа протѣпопѣлор съ поате дѣптоктѣі дѣн зрѣмѣторѣзлѣ кѣп :

а) Съ аѣвъ тот інсѣл дѣнтре протѣпопѣі парохѣе де 225 де фамѣліі, адѣкъ съ аѣвъ къ жѣмѣтате де парохѣе преѣдеаскъ маѣ тѣлат.

б) Съ се асѣгнезе протѣпопъзлѣ дѣнъ 1½ парохѣе 1/6 порѣде канѣнѣкъ.

в) Фѣнд къ даторѣі сѣнт протѣпопѣі, ка съ цѣе не парохѣі дѣстрѣктъзалѣ дѣн вѣнъ дѣсѣпѣлѣнъ, съ прѣвегѣе асѣпра дѣмпѣлінеѣі дерѣгѣторѣеі лор, съ вѣзѣтезе парохѣіле дѣн дѣстрѣктѣле лор, шѣ къ прѣлежъла ачела дѣнтре алтеле съ черче шѣ протѣкобеле матрѣкъларе шѣ але чѣркълалелор; дечѣ пентръ слѣжвеле ачесте съ аѣвъ протѣпопѣі дела фѣекаре парох не ан доѣ злодѣі арѣдѣнт.

Де време че фѣекаре протѣпоп ва фѣі дѣн дѣстрѣктъла сѣѣ шѣ дѣректор ал шкоалелор трѣвіале, прѣкъм се ва ведеа маѣ жос, шѣ ва фѣі даторѣз а прѣвегѣе асѣпра пѣртѣрѣі даскълѣлор, а вѣзѣта шкоалеле шѣ а дѣнтревенѣі ла ексамѣне, дечѣ ка рѣспѣлѣтѣреа остепелѣе протѣпопъзлѣ дѣн прѣвѣнда ачеаста съ пѣ фѣе сѣпре грѣвтатеа статъзлѣ де о парте, іаръ де алтъ парте съ пѣ рѣмѣе нерѣспѣлѣтѣтѣ, афлѣ къ кале ка дела тот даскълѣла съ аѣвъ не ан 1 фл. 30 кр. дѣн арѣдѣнт.

г) Пентръ цѣдѣлеле къвѣзнацѣлор съ аѣвъ дела тот шѣреле шѣ шѣреаса къте 20 кр. дѣн арѣдѣнт.

Пентръ дотацѣа преѣдѣмеѣі парохѣіале пѣререа теа есте :

1. ка съ і се деа порѣде канѣнѣкъ дѣнъ леѣеа дѣеталъ арт. 15. §. 14., 15. 184^{6/7}.

2. Дѣн локърѣле фѣшкале съ аѣвъ преѣдѣі меѣ ачелаш аequivalent de порѣде канѣнѣкъ, де каре се вѣкърѣ шѣ алдѣі преѣдѣі.

3. Дѣн пѣмѣнтъла реѣдѣск, каре дѣнъ ворва дѣмпѣрѣтеаскъ, diversitatem jurium non patitur, знде дѣн врезн сат кърат ромѣнеск се афлѣ дѣнъ авсѣлѣтѣстъл векѣз порѣдѣа канѣнѣкъ, каса саѣ тѣбра врезнѣі преѣт евангѣлік, ачеле съ се деа преѣтѣзлѣ меѣ локал, каре аре попор дѣн ачела сат.

4. Тот дѣн пѣмѣнтъла реѣдѣск знде дѣн ар фѣі къ пѣгѣнѣцъ, ка съ се деа порѣдѣа канѣнѣкъ, аколо дѣн лада алодѣалъ сѣтеаскъ съ се плѣтеаскъ зп аequivalent de 400 фл. дѣн арѣдѣнт.

5. Съ се деа фѣештекърѣѣа парох къте 12, 10 шѣ 8 стѣнѣенѣі де летне шѣ касъ парохѣіалъ. Іаръ де с'ар дѣнтродѣче дѣн партеа статъзлѣ вреѣо провѣзѣе нѣвъ пентръ преѣдѣмеѣі де обшѣте, ла ачѣеа дѣнтѣмпларе тѣ рог, ка шѣ клеръла меѣ съ фѣе со-

котѣ де о потрѣвъ къ челе де алге релѣціѣ. А флъ де неапъратъ лѣпсъ а фаче аичѣ поменѣре шѣ де вѣдѣвеле преотесе шѣ де копѣи преодѣлор теѣ рѣ-
посадѣ. Ла тоате вранжеле с'аѣ възѣт де зѣ лѣ-
крѣ дрепт шѣ лоѣал, ка съ се факъ провѣзѣа чеа
къвенѣтъ пентрѣ вѣдѣвеле шѣ орфанѣи копѣи; децѣ
нѣ воѣѣ грешѣ, дакъ зрѣмѣд пѣлдеѣ аченѣтѣа, про-
пѣѣ пентрѣ вѣдѣвеле преодѣлор зѣ ажѣторѣ де 100
фл. т. к., ѣаръ пентрѣ копѣи лор 120 фл. т. к.
пѣѣ ла 24 анѣ пентрѣ копѣи вѣрвѣтѣнѣтѣ, шѣ пентрѣ
фетеле пѣѣ ла тѣмѣл тѣрѣтѣрѣ лор.

Аичѣ тревѣе съ дѣсетнезѣ вѣгареа де сеамѣ
дѣ прѣвѣнда обѣкѣчѣнеѣ, каре с'ар пѣтеа фаче ла
прѣлежѣа ачела, кънд се ва асѣгна порѣде канонѣкъ
преодѣмѣѣ теле, пентрѣ къ лесне с'ар пѣтеа зѣче,
ка порѣдѣле канонѣче съ се хотѣреаскъ дѣнѣ пѣтѣ-
рѣл вѣсерѣчѣлор парохѣале, ѣар нѣ дѣпѣ пѣтѣрѣл
парохѣлор актѣвѣ, каре съ афлъ астѣзѣ, де време
че о вѣсерѣкъ пѣтѣмѣ зѣ парох поате съ аѣвъ, шѣ
дакъ парохѣл нѣ е дѣ старе а дѣгрѣжѣи сѣнѣр де
парохѣа са, съшѣ чеаръ зѣ капелан с'аѣ доѣ. Аст-
фелѣ де обѣкѣчѣне с'ар пѣтеа ведеа кѣѣва дреапѣ
ла дѣтѣѣа прѣвѣре, дѣпѣ кънд се прежѣдекъ ачееа
къ серѣосѣтате, пѣтѣмѣ де кът се аратъ шѣ славлѣ
еѣ фѣндамет. Еѣ сънт де пѣререа ачееа, къ со-
котеала ачееаста, дѣпѣ каре с'ар тѣсѣра пѣтѣрѣл
парохѣлор дѣпѣ пѣтѣрѣл вѣсерѣчѣлор парохѣале, есте
грешѣтъ, пентрѣ къ преодѣи нѣ се ашеазъ пѣтѣмѣ
пентрѣ вѣсерѣчѣи шѣ пентрѣ попор, пѣчѣ съвѣршескъ
преодѣи фѣнѣдѣле сале пѣтѣмѣ дѣтре зѣдѣрѣле вѣсе-
рѣчѣлор, чѣ партеа чеа тѣмѣ тѣре ле слѣжескъ дѣ-
тре попор — дѣ вѣсерѣка чеа вѣе. — Стѣнд ачееа-
ста пегрешѣт тревѣе съ стеа шѣ ачееа, къ пѣтѣ-
рѣл преодѣлор тревѣе съ фѣе амѣсѣрат пѣтѣрѣлѣѣ
попорѣлѣ, прѣн зрѣтаре есѣнда лѣкрѣлѣѣ нѣ о коп-
стѣтѣвъ пѣтѣреа преодѣмѣѣ, чѣ пѣтѣрѣл еѣ, каре съ
корѣспѣнѣзъ лѣпселор попорѣлѣ. — Със поменѣта
обѣкѣчѣне нѣ поате съ стеа пѣчѣ ла ачееа дѣтѣм-
пларе, кънд с'ар лѣа дѣн пѣкѣтѣл ачела ал ведерѣѣ,
къ де че парохѣл нѣ ар пѣтеа аѣеа зѣ, с'аѣ шѣ
тѣмѣлѣ капеланѣ? нѣ стѣ зѣкъ, пентрѣ ачееа,
къчѣ тоцѣ преодѣи чеѣ че се депрѣнд къ дѣгрѣжѣереа
парохѣанѣлор, сънт дѣтре сѣне асемеѣеа шѣ дѣ
прѣвѣнда градѣлѣѣ преодѣескъ, шѣ дѣ прѣвѣнда лѣпсе-
лор; шѣ аша дѣпѣ обѣкѣчѣне поменѣтъ пѣтѣмѣ ста-
реа челор че се пѣтескъ парохѣ ар фѣи вѣпѣ, ѣаръ
стареа челор че с'ар пѣтѣи капеланѣ ар фѣи тѣкъ-
лоасъ; с'аѣ къ алге къвѣнте, пѣтѣмѣ къдѣва преодѣи
ар фѣи вѣне дѣзестрадѣи шѣ ар трѣи къ дѣдестѣларе,
ѣар партеа чеа тѣмѣ тѣре, фѣнд къ вѣсерѣчѣи парохѣ-

хѣале пѣдѣне сънт шѣ попор е тѣлѣт, ар рѣтѣнеа
тот дѣ стареа чеа веки шѣ трѣстѣ; апоѣ фѣнд къ
пѣтѣрѣл парохѣлор ар фѣи дѣсетнат тѣмѣ тѣк, де
кът чела ал капеланѣлор, шѣ пѣдѣнѣи фѣнд парохѣи,
пѣдѣнѣи ар шѣ тѣрѣи дѣнтре еѣ, шѣ тѣлѣдѣи фѣнд капеланѣ,
тѣлѣдѣи ар шѣ тѣрѣи дѣнтре еѣ, прѣн зрѣтаре пѣ-
дѣнѣи капеланѣ с'ар пѣтеа фаче парохѣи, каре жертѣвъ
пѣтѣмѣ пентрѣ ачееа ар фѣи сѣлѣдѣи съ о адѣкъ, ка
парохѣи съ трѣѣаскъ вѣне. Пѣтѣрѣне фѣнд еѣ, ка
зѣ слѣжѣторѣѣ теоретѣкъ шѣ практикъ ал алтарѣлѣѣ
лѣѣ Дѣтнезеѣ де адеѣрѣл ачееаста, афѣрмеѣзѣ, къ
лѣкрѣл ачееаста пре тѣлѣдѣи харнѣчѣи вѣрѣвадѣ ѣар аѣтаре
дела преодѣи!

Със поменѣта обѣкѣчѣне нѣ поате съ съѣсѣсте
пѣчѣ дѣн прѣчѣна канонѣкъ, пентрѣ къ апостолѣл зѣче
кътрѣ Тѣт. кап 1, стѣх 5.: съ ашезъ преодѣи пре-
към ел ѣаѣ порѣпѣт. Еѣ сънт пѣтѣрѣне амѣждереа
шѣ де пѣререа ачееа, къ тот ѣнѣл дѣнтре епѣскопѣи
съ дѣдатореазъ дрептѣл ачееаста ал съѣ, де а
ашеѣа преодѣи де зѣ лѣкрѣ конѣштѣнѣчос ал прѣвѣ
аша, кът дѣпѣ къвѣнтеле лѣѣ Павел кътрѣ Тѣт. 1.
кап 5. стѣх 18 тоцѣ чеѣ че дѣн вѣне дегрегѣторѣа,
къ дѣдоѣтѣ чѣнѣсте съ се чѣнѣстеаскъ, тѣмѣ алес чеѣ
че се остепескъ дѣ къвѣнт шѣ дѣ дѣвѣдѣтѣрѣ,
“прекъм шѣ тоцѣ слѣжѣторѣи алтарѣлѣѣ дела алтарѣѣ
съ трѣѣаскъ, шѣ фѣнд ачешѣѣа фѣрадѣи дѣпѣ дѣх шѣ
дарѣл, каре лѣ с'аѣ дат прѣн пѣпереа тѣнѣлор ар-
хѣерешѣтѣ, тревѣе съ ле факъ асемеѣеа парте дела
алтарѣѣ, пентрѣ къ зѣче апостолѣл кътрѣ Тѣмотеѣѣ
2. кап 2. ст. 6.: „фѣекѣрѣѣи пѣгарѣѣ каре се остепе-
нешѣе, съ каде дѣтѣи дѣн роадѣ съ тѣлѣжѣче; аша
есте шѣ къ преодѣи епархѣалѣ, ка тот ѣнѣл, каре
се остепешѣе, дѣтѣи дѣн роадѣ съ тѣлѣжѣче, прѣн
зрѣтаре нѣ дѣн а доа роадѣ, адекъ дѣн вѣна воѣреа
зѣѣ прѣот съ тѣлѣжѣче челалалт, чѣ тот преотѣл
неѣжѣлѣчѣт съ трѣѣаскъ дела алтарѣѣ, къчѣ зѣче
скрѣпѣтѣра Моѣси кап 24. ст. 5. — Лѣва кап 10.
ст. 7.: „Божѣлѣ че трѣерѣѣ, съ нѣѣ лецѣи гѣра, шѣ
вредѣнѣк е лѣкрѣторѣѣл де плата са.“ Децѣ еѣ прѣ-
вѣнд преодѣмѣеа тѣеа ка фѣрадѣи шѣ дѣпѣрѣпѣл слѣ-
жѣторѣи тѣѣ дѣ вѣеа Домнѣлѣѣ, пофѣтескъ ка стареа
лор съ фѣе де о потрѣвъ дѣтре еѣ тоцѣ. Дрепт
ачееа еѣ нѣ аш къпоашѣеа дѣторѣнѣнда тѣеа, нѣ аш
прѣдѣи дѣвѣдѣтѣрѣле апостолешѣтѣ дѣте кътрѣ Тѣт
шѣ кътрѣ Тѣмотеѣѣ, пѣчѣ аш къпоашѣеа пѣсѣчѣвѣеа
цѣ лѣпса преодѣмѣѣ теле, аш вѣтѣтѣа пракѣл ко-
тѣн ал вѣсерѣчѣи рѣсѣрѣтене, шѣ дѣкъ поате фѣи, къ
аш пѣкътѣѣи шѣ дѣ контра еѣвѣтѣдѣи, кънд аш про-
пѣне, ка пѣтѣрѣл парохѣлор съ се хотѣреаскъ
дѣпѣ пѣтѣрѣл вѣсерѣчѣелор парохѣале. Де пѣререа

ачеаста нз пот фі нічі дін причіна актївїтїдїї, каре о претїнд еѣ дела преоцїмеа теа, пентрѣ кѣ прекѣм стареа чеа стрѣлѣчїгѣ, дн каре ар фї парохїї, ар пѣтеа адѣче не ачешїгїа днтрѣ о левевїре, каре е рѣдѣчїна тѣлтор пѣкате, аша токма стареа чеа лїпсїгѣ а капеланїлор ар пѣтеа продѣче дн еї о рѣчеамѣ дн дерегѣторїе, прїн каре тот попорѣл с'ар пѣгѣвї шї пѣтаї парохїа нѣ! Дар шї дїн прївїнда армонїеї, каре е аша де лїпсѣ дн фїекаре содїетате, рѣтѣнї статорнїк пре лѣпгѣ пѣререа теа. Армонїа ачеаста аѣ дескїлінїт не преоцїмеа епархїеї теле днкѣ дїн векїме, шї днкѣ шї астѣзї стѣпнїеште днтре еї фѣрѣдїетате, а кѣреї рѣдѣчїнѣ аѣ фост шї есте чїркѣмстандїа ачеаа, кѣ преоцїї аѣ фост шї сѣнт асемеаа днзестрадїї шї асемеаа днгреоадїї. Даторїѣ сѣнт дар пентрѣ свѣдїпереа армонїеї днтре преоцїї теї а тѣ днгрїжї, шї а пѣзї ка нїнїка сѣ нз се днпѣтїлїе днтре еї, че їар вѣтѣма пѣ еї шї че ар продѣче врео патїтїмѣ дн чїнева дїнтре еї, прїн каре армонїа чеа пѣлт дорїгѣ с'ар пѣтеа стїпѣе, пентрѣ каре зїче пророкѣл: їатѣ че е вѣн саѣ че е фѣрѣтос, фѣрѣ пѣтаї а лѣкїї фѣрадїлор днтпрезѣнѣ, кѣ аколо аѣ порѣнчїт Домнѣл вѣна воїреа шї вїадѣ пѣпѣ дн веак. Псалм 132. ст. 1. 3.

Днсѣ есте о днтпрежѣраре дн прївїнда днтвѣпѣтѣдїреї сѣрдїї преоцїмеї теле, дн каре еѣ вѣкѣрос тѣ днвоеск, шї ачеаста есте, ка пѣтѣрѣл преоцїмеї потрївїт чѣлѣ ал попорѣлї сѣ се хотѣреаскѣ, шї пѣтѣрѣл еї чѣл де прїеос сѣ се редѣкѣ. Дѣпѣ сїстема, че домнѣа пѣпѣ акѣма, саѣ черѣт, ка ла о сѣтѣ де фамїлїї сѣ фїе зп парох. Еѣ штїїнд фѣлѣрїтеае даторїнде але знїѣа преот дн вїсерїкѣ шї дн попорѣ, каре ла алте релїдїї шї попорѣ нѣ сѣнт, афлѣ де лїпсѣ дн тїпнѣл пресепт маї кѣ сеатѣ дїн прївїндѣ, ка сѣ днлеснєск днпалтеї поастре стѣпнїрї пѣпереа дн лѣкѣраре а обїектѣлїї ачестѣїа, ка спре вїїторїѣ парохїї дн прївїнда стѣрїї лор сѣ фїе днтпѣрѣдїї дн треї категорїї, каре категорїї сѣ хотѣреаскѣ пѣтѣрѣл сѣфлетелор попоренїлор, шї аша ар венї дн категория днтѣїа парохїї кѣ парохїа де 800 де сѣфлете; дн а дѣа чеї кѣ 600 шї дн а треїа чеї кѣ 400 де сѣфлете. Дн орашеле знде ар фї сѣфлетеле несте 3200 сѣ се ашазѣ пѣтѣрѣл парохїлор дѣпѣ чїркѣмстандїїле локале. — Лїпса де а ашеза преот шї дн сагеле чѣле маї мїчї с'аѣ вѣзѣт шї ла алте релїдїї, прекѣм ачеаста доведєск преа тѣлте пїлде. — Мѣ сїмт дндаторат а арѣта шї дндемпнѣл чѣл прїнчїпал, пентрѣ каре ам пропѣс сѣс

поменїта кѣтѣдїме а сѣфлетелор шї нѣ маї тѣлте пентрѣ зп парох. Дндемпнѣл ачеста ѣам лѣат дела рѣндѣїала вїсерїчїї шї дела фѣнкдїїле преодештї, прекѣм шї дела евлавїоаселе обїчеїзрї але попорѣлї, пентрѣ кѣ прекѣм вїсерїка теа чере дела преот знеле сѣлжїрї обншештї, аша чере пїї попорѣла дела преотѣл сѣѣ знеле сѣлжїрї сїпѣратїче прїн каселе саае, каре алтѣ вїсерїкѣ шї алт попор де алтѣ леѣе нѣ ле днтрѣвѣндеазѣ. Спре пїлѣѣ, есте лѣкѣрѣ преа кнпоскѣт, ка сѣлжїрїле вїсерїчештї чѣле ordїнаре сѣнт дн релїдїа, теа маї тѣлте шї маї лѣпцї, де кѣт ла алте релїдїї, їар деспре чѣле екстраordїнаре, прекѣм сѣнт чѣле де патрѣ постѣрїї дн апѣ, алтѣ преоцїме нїчї арє днкїпнїре, шї аша кѣ ачесте тѣлте шї лѣпцї сѣлжїрї вїсерїчештїї фїїнд преотѣл окнпат, лесне с'ар пѣтеа паште врео сѣѣдере сѣфлетєаскѣ дн попор, знде пѣтѣрѣл попорѣлї таре фїїнд, зп преот нѣ маї с'ар ашеза. — Днтре евлавїоаселе обїчеїзрї але попорѣлїї се пѣтѣрѣ:

- а) сѣпндїреа апєї дн каселе тѣтѣрор парохїєнїлор ла празнїкѣл арѣтѣрїї Домнѣлїї пострѣ Іс. Хс.
- б) Рѣгѣчѣне дѣпѣ порокоаса паштере а тѣерїї.
- в) Сѣпндїреа апєї дн касѣ де знде с'аѣ днпропат торѣл.
- д) Рѣгѣчѣне ла волнавѣ.
- е) Сѣлжїреа таїнеї сѣ. Маслѣ ла чеї де торте волпѣвїдїї.

ф) Ісповеданїе шї кѣтїнекѣтѣрѣ чѣлор де тоарте волнавї ш. а.

Тоате ачестеа ле ам атїнс аїчї, ка сѣ лѣтѣрепѣѣ їеа ачеаа, кѣ пѣтѣрѣл преоцїмеї дн епархїа теа тревѣе сѣ се хотѣреаскѣ дѣпѣ пѣтѣрѣл попорѣлїї шї дѣпѣ лїпселе лѣї, шї кѣ дотадїа клєрѣлїї меѣ, не каре о спереазѣ дела днпалта стѣпнїре, пѣтаї дн кїпѣл сѣс поменїт поате сѣ фїе спре дндєстѣлареа преоцїмеї теле шї спре тѣпгѣїереа попорѣлїї. Тоате ачестеа тїам дїнѣт де стрѣпсѣ даторїндѣ а ле дншїра аїчї, авѣнд де скоп, ка сѣ фак прїн еле зп сєрвїдїѣ крєдїнчос днпалтеї поастре стѣпнїрї, каре пѣрїпѣеште есте днгрїжїгѣ пентрѣ вїїторїѣл знєї преоцїмї, каре мерїтѣ тїла днпалт ачєїанїї. Поате фї кѣ Мѣрїа Та веї фї врѣт, ка сѣдїї днсємнезѣ аїчї пѣтѣрѣл парохїлор, каре не темеїл проїектатєї прїн тїне модалїтѣдїї арє сѣ зрємезе. Дн прївїнда ачеаста лесне днїї есте а рѣспнѣнде Мѣрїєї Тале, ка знїї вѣрѣват днделєпт, каре нѣ пѣтаї аї теорїеа чї шї практїка дн сѣера аднїїстрѣчїнеї пѣвлїче. Мї се парє кѣ пѣнѣтѣл де кѣпѣтенїе дн треава дотадїєї

преоценти есте а енциџіеа прінчипіа, дѣпъ каре съ се формезе стадіа зиві парох. Еѣ ам пропоз прінчипіа ачеста; дакъ дналта поастръ стьпънре се ва милостиві а'л апрова, атънчі пьпереа дн лъкраре а прінчипіалі ачестѣа ва авеа де фактор пьтърѣл чел доріт ал парохілор. Ші фінд къ сънт маї департе ші де ачееа конвінцере, къ елаворареа пьтърѣлѣ парохілор челор че ексістъ акъта ші челор че се вор хотърѣ, прекъм ші ачелора, карі акъм тревзе съ се формезъ, мѣар фі рьпнѣт мѣлѣт време де о парте, іаръ де алтъ парте остенеала ачеста пѣ ар фі фолосіт нѣмк обіектѣлѣ квестіонат, — ам афлат къ кале а пѣ маї прелъпнѣ ворѣа дн треаѣа ачеста, къчї е дестѣа десътътъ, — лътърігъ. (Ва зрма).

ИСТОРИА ЧИВІЛІСАЦІЕІ ЕВРОПЕНЕ.

(de Guizot.*)

Domnilor!

Мі с'а пьрѣт къ зп тавлоѣ џенерал ал історіеі moderne а Европѣі, конзідерат съѣт рапортѣл десволтъріі чивілісацїеі, о арънкътъръ де окї џенералъ асѣпра історіеі чивілісацїеі европене, а орїџінілор еї, а пьшіріі еї, а сконѣлѣ еї, а карактерѣлѣ еї; мї с'а пьрѣт, зїк, къ зп асеменеа тавлоѣ с'ар пѣтеа потрївї къ тїмнѣл деспре каре діспосът. — Ші ачеста есте съџетѣл деспре каре м'ам determinat а въ ворвї. Зїк деспре чивілісацїа европеанъ. Есте днведерат къ е о чивілісацїе европеанъ: къ о зпїтате оре каре се аратъ де фацъ дн чивілісацїа диверселор стате але Европѣі; къ еа депазъ дн фапте маї асеменеа, къ тоте диверсіџїле челе марї але тїмнїлор, але локърїлор, але чїркъмстанџелор, къ аре ачелеашї прінчїпе шї зрмеазъ а адъче маї претънденї нїште ресълтате аналоџе. Есте дар о чивілісацїе европеанъ, шї де днтрѣнїмеа еї, деспре тотѣл еї воеск а въ окъпа.

Де алтъ парте есте днведерат къ ачeastъ чивілісацїе пѣ се поате къѣта, къ історїа еї пѣ се поате траџе дн історїа зивїа сїнгър дн статеа

*) Ачeastъ історїе tradъсъ дн французеште шї пѣлїкатъ ромънеште дн Къріерѣл де амѣе сексе пі се паре астѣлї де чеа маї маре днсетпѣтате пентрѣ пѣлїкѣл пострѣ чел серїос шї днсетат де кьпоштїнџеле історїче маї палте. Red.

европене. Дакъ еа дншї аре зпїтатеа, варїетатеа еї днсъ пѣ е маї пѣдн продіџїосъ; еа пѣ с'а десволтаг тоатъ шї днтреагъ днтрѣ о сїнгъръ даръ спедїалъ. Трѣсърїле фїсіономїеі сале сънт рѣспїте; тревзе а черка кънд дн Франца, кънд дн Енглїтера, кънд дн Германїа, кънд дн Спанїа элементеле історїеі сале.

Сънтет днтр'зп лок знде пѣтем фоарте віне а не да днтрѣ черчетареа ачeastа шї а стѣдіа чивілісацїа европеанъ. Нѣ тревзе а адѣа не нїмїні нїчї днсъшї дара са; къ тоате ачестеа кред къ съ поате зїче фъръ адълаџїе къ Франца аѣ фост чентрѣ, къмїнѣл чивілісацїеі европене. Ар фї о тречере престе тѣсъръ съ претїnden къ еа дн тоате дірекџїле а пьшїт, дн канѣл тѣтърор нацїїлор: дн диверсе епохе а фост днтрекътъ, дн арте де Італїа; дн прївінџа інстїтџїлор поліџїче де Енглїтера. Поате-се къ съѣт алге прївінџе, де кънд дн кънд се афлѣ шї алге џърї але Европѣі, каре аѣ фост маї пресъс де днса; есте днсъ къ пенѣнџѣ де а пѣ рекъноаште къ орї де къте орї с'а възѣт Франца днтрекътъ дн карїера чивілісацїеі, дндатъ ш'а лѣат пѣтерї поѣе с'а авънтат шї не лок с'а реафлат де о потрївъ саѣ днпнїтеа тѣтърор. Нѣ пѣмаї къ аша і с'а днтъмплат, чї днкъ ідеїле, інстїтџїле чивілісацїе, де почѣз зїче астфелїѣ, че с'аѣ пѣскът дн алге търѣмърї, кънд врѣръ а се трансплнїта, а devenї фрѣкѣфере шї џенерале, а лъкра дн фолосѣл комън ал чивілісацїеі европене, с'аѣ възѣт дн оаре каре кїп, облігаге де а трече дн Франца прїнтр'о поѣ пренараџїе; шї дн Франца апої ка днтрѣ а доїлеа патрїе маї фрѣкѣферъ маї днавѣдїгъ с'аѣ авънтат днтрѣ конкїста Европѣі. Маї нїчї о ідее маре пѣ е, нїчї зп прінчїп маре де чивілісацїе каре съ пѣ фї трекът маї днтѣѣ прїн Франца ка съ се поѣт рѣспнѣндї апої претїndenї.

Есте дн џенїл француз зп че соціабїл, сїмпатїк, зп че каре съ рѣспнѣде къ маї мѣлѣт фачїлітате шї енерџїе, де кът дн орї че алт попор: орї пентрѣ лїмба поастрѣ саѣ пентрѣ днторесъра спїрїтѣлї пострѣ, костъмелор пострѣ, къ ідеїле пострѣ сънт маї полъларе, се днфѣџїшеазъ маї кїаре мѣлѣнїшї шї стрѣват ла днса къ маї маре фачїлітате; днтр'зп кѣѣнт кїарїтатеа, соціабїлітатеа, сїмпатїа, сънт карактерѣл партїклар ал Франџеї, ал чивілісацїеі сале, шї ачесте калїтѣлї о адъчеаѣ маї въртос дн старе де а днпнїта дн канѣл чивілісацїеі европене.

Кънд дар воеште чїнеѣа а стѣдіа історїа ач-

стей тарї дитъшплърї, нъ е нїчї де кѣм о адецере
арбитраїе нїчї де конвенцїе а лза пе Франца дрепт
центръ ал ачествї стѣдїѣ, чї дїн контръ, ва съ зїкъ
а съ пѣве дн мїжлокъл днсъшї ал чївїлїсацїеї, дн
мїжлокъл фаптеї че ва съ стѣдїезе.

Зїк ал фаптеї, Domnїlor, шї о зїк днтр'adїnc:
чївїлїсацїа есте о фаптъ ка орї каре алта, фаптъ
прїїмїтоаре ка орї каре де а фї: стѣдїатъ, de-
скрїеъ шї паратъ.

Де-кѣндва днкъ се ворвеште мѣлт шї кѣ кѣ-
вѣнт, деспре нечесїтатеа, де а се конпрїнде їсторїа
дн фапте, деспре нечесїтатеа де а пара: нїмїк нѣ
е маї адеврѣат; днсъ че де маї фапте сѣнт де
парат, шї фапте атѣт де варїї дн кѣт нѣ поате
чїнева а ле креде, ла прїмѣл лор днтімпнїѣ; сѣнт
фапте матерїале вїсївїле, ка вѣтѣлїле, чертамїне
(рѣсвоїле); актеле офїсїале але гѣвернелор: сѣнт
фапте морале асквїсе, каре нѣ сѣнт маї пѣдїн
реле; сѣнт фапте їндївїдѣале, че аѣ зп нѣме про-
прїї, сѣнт фапте ценерале фѣрѣ нѣме, кѣрора е кѣ
непѣтїндѣ а ле асетѣна о епохъ дєтермїнатъ дїн
кѣтаре зї, дїн кѣтаре ап, пе каре е кѣ непѣтїндѣ
а ле днкїде дн нїште марѣїнї рїгѣроасе, шї каре
кѣ тоате ачестеа сѣнт шї еле нїште фапте ка шї
челелалте фапте їсторїе, каре нѣ се пот скоате
дїн їсторїе фѣрѣ а о трѣнкїа.

Порѣїа днсъшї че с'аѣ депрїнс а о нѣмї пор-
ѣїа фїлософїкъ а їсторїеї, реладїа фаптелор днтре
сїне, легѣтѣра че ле знеште, кѣкселе шї ресѣлта-
теле евенїментелор, шї ачестеа сѣнт їсторїе ка
шї парадїїле де вѣтѣлї шї де орї че евенїмїнте
дїн афарѣ. Фаптеле де фелїѣл ачеста, фѣрѣ нїчї
о дндоїалъ, сѣнт маї аневое де дескѣркат; адесеа
чїнева е атѣдїт деспре дѣнселе, нѣ поате съ ле аїне,
съ ле днфѣдїшезе сѣнт нїште форте кїаре шї вїї:
кѣ ачестеа тоате днсъ, ачестъ дїфїкѣлате нѣ
скїтѣв нїмїка дїн патѣра лор, кѣчї фак шї еле парте
есенѣїалъ а їсторїеї.

Чївїлїсацїа, Domnїlor, есте зпа дїн ачесте фа-
пте, фаптъ ценералъ, асквїсѣ, комплєсъ, фоарте
дїфїчїлъ, дн адеврѣ, а о дескрїе, а о пара, кѣ
тоате ачестеа есїстъ шї еа ка алтеле, аре шї еа
дрептѣл ка алтеле де а фї дескрїеъ шї паратъ. Се
поате фаче асѣпра ачестеї фапте зп таре нѣтѣр
де кесдїзнї; поате чїнева а'шї чере шї дншї чере
кѣвѣнт дакъ аѣ фост еа зп вїне с'аѣ зп рѣѣ. Ынїї
с'аѣ десолат деспре ачеста, алдїї с'аѣ аплаздїт.
Се поате чере а съ штї, дакъ е о фаптъ зпївер-
салъ, дакъ съ афлъ о чївїлїсацїе зпїверсалъ а цє-
нїзлѣї зпан, о дєстїнацїе а зпанїтѣдїї, дакъ шї аѣ

лѣсат попоарѣле дїн секѣл дн секѣл, чева каре нѣ
с'аѣ пердѣт, че тревѣе а креште, а трече ка зп
deposїt, шї а ажѣнѣ асфелїѣ пѣнѣ ла днмплїнїреа
секѣлїлор. Кѣт пєнтрѣ мїне сѣнт конвїнс кѣ есте
днтрѣ адеврѣ о дєстїнацїе зпїверсалъ а зпанїтѣдїї,
о транспїсїе а дєспосїтѣлѣї чївїлїсацїеї, шї прїн
зрѣаре де а съ скрїе о їсторїе зпїверсалъ а чївї-
лїсацїеї. Днсъ фѣрѣ а пропѣне нїште кєстїзнї
аша де тарї, аша де а невоїе а рєспѣнде ла дѣн-
селе, кѣнд се ре'пкїде чїнев днтр'зп снацїѣ де
тїмн шї де лок дєтермїнат, кѣнд се тѣрѣївеште
дн їсторїа зпїї нѣтѣр оре-каре де секолї с'аѣ де
оре-каре попоре, есте днведерат кѣ, днтре ачесте
марѣїнї, чївїлїсацїа есте о фаптъ че се пѣте de-
скрїе, пара, че дншї аре їсторїа са. Маї адаогѣ кѣ
ачестъ їсторїе есте чеа маї таре дїн тѣте, шї
кѣ конпрїнде пе тѣте челле лалте.

Нѣ вї се паре, дн адеврѣ, Domnїlor, кѣ фапта
чївїлїсацїеї есте фапта чеа маї есчелментъ, фапта
цєнералъ шї дєфїнїтївъ, дн каре се днтімпнїѣ шї
се днкїеїе тѣте фаптеле челле лалте? Лзадї тѣте
фаптеле дїн каре се компѣне їсторїа зпїї попол,
шї каре се сокотєск ка елєментеле вїедеї лѣї;
лзадї їнстїтѣдїїле лѣї, коммєрчїл лѣї, їндѣстріа
лѣї, тѣте атѣнѣнтеле гѣвернѣрїї лѣї: кѣнд ва чїне-
ва а консїдера ачесте фапте дн днгрєцїїеа лор,
дн легѣтѣра лор днтре сїне, кѣнд ва а ле аппре-
цїа, а ле жѣдека, че чере атѣнчї де ла дѣнселе?
чере а штї дн че аѣ конпрївїтїт елле спре чївїлї-
сацїа ачеллѣї попол, че рол аѣ жѣкат дн ачєаста,
че парте аѣ лзат ачї, шї че їнфлѣїндѣ дншї аѣ есер-
чїтат. Прїн ачєаста нѣ нѣмаї кѣ дншї фортъ чїне-
ва о їдєе комплєктъ деспре дѣнселе, чї ѣкѣ ле
шї тѣсѣрѣ, ле предѣеште адеврѣата лор валоре;
сѣнт дн оре-каре кїп ка нїште рїзрї кѣрора лї се
чере сокотєалъ деспре анеле че сѣнт съ кѣрѣ дн
очєан. Чївїлїсацїа е зп фелї де очєан че фаче
авѣдїа зпїї попол, шї дн сїнѣл кѣрѣїа се адѣнѣ
тоате елємїнтеле вїедеї попорѣлѣї, тѣте форѣеле
есїстїндеї салле. Ачєаста есте аша де адеврѣат
дн кѣт нїште фапте каре, дїн патѣра лор, сѣнт
зрѣїїосе, фзвесте, каре апнасъ дн дѣрєре понѣрѣле,
кѣм дєспотїкѣл, спре есємплѣ шї апархїа, де вор
фї конпрївїтїт дн че-ва спре чївїлїсацїе, де о вор
фї фѣкѣт а фаче вре зп пас таре, теаргъ! кѣ тот
се пот скѣса пѣнѣ ла оре-каре пѣнт, лї се пот
їєрта недрєнтѣдїїле шї реаѣа патѣрѣ; дн кѣт пре-
тѣтїndenї знде рекѣноаште чїнева чївїлїсацїа шї
фаптеле че аѣ дннавѣдїто, вїне пѣнѣ ла пѣнтѣл де
а зїта предѣл че 'ла костат. Сѣнт їарѣ нїште

фанте че, спънд дрепт, пъ се пот пъми социале, ниште фанте individuale че пар' къ интересеазъ съфлетъл зман маї мълт де кът виаца пълкъ: асфел сънт крединцеле релициосе ши идеиле философиче, штиинделе, литгереле, артеле. Ачесте фанте пар' къ с'ар адреса кътръ от саъ спре а'л перфекциона, саъ спре а'л мълдзми, ши пар' къ аъ дрепт скоп маї мълт амелиорация лъї дин пълнтръ саъ пълчереа лъї, де кът кондиция социалъ. Хеї вине! ши ачесте фанте сънт ачест пълт де ведере ал чивилизацияей сънт адеcea ши вор а фї консидерате. Орі ши кълд дн орі-че царъ, релиция с'а глорификат къ а чивилисат побореле; штиинделе, литгереле, артеле, тоте пълчериле интелектвале ши морале ши аъ рекламат партеа дин ачестъ глорие; ши с'а крезът къ трогле а ле лъзда, а ле опора, кълд с'а рекъпскът къ ачестъ глорие есте а лор. Аша, фантеле челле маї импортанте, челле маї свълме дн сине, ши неатърпате де орі-че ресълтат де дин афаръ, стрънсе дн рапортъл лор къ съфлетъл отълъї, ма ниште асемеа фанте; импортанца ле креште, свълмитатеа ли се дналдъ не кът чивилизация днаинтеазъ. Асфел есте валореа че ачестъ фантъ дeneralъ дъ ла орі къте ле аттинде. Ши ръ пълмаї къ ле дъ; чи днкъ ши сънт ши ни те оквасї кълд ачесте фанте деспре каре ворвїт, прекът крединцеле релициосе, идеиле философиче, литгереле, артеле, сънт маї въртос консидерате ши жъдикатъ сънт пълтъл де ведере ал инфълзицей лор асъпра чивилизацияей; инфълзицъ че девине пълъ ла оре-каре пълт ши не зн тїмп оре-каре, тълъъръ делїсївъ а мерїгълъї ши валореї лор.

Каре есте, Domnїлор, днтрев, каре е дар пълъ ал днтрeпрїнде исторїа, ши консидеръндсо пълмаї дн сине, ачестъ фантъ атът де гравъ, атът де днтинъ, атът де прециосъ, че сеатълъ днкїеїереа, еспресїа вїедей днтрeцїї а попоарелор?

Нъ тъл воїл пълї ачї де а кълдеа дн пъра философїе, пъ тъл воїл пълї де а пълне оре-каре прїнчїп рационал, ши аної де а дедъче дїнтрънсел, ка о консекъндъ, патъра чивилизацияей, vom авеа къ адевъртат мълт а не teme де рълъчїрї дн ачест метод. Vom днжлнї ънсл ши ачї о фантъ а контекста ши а дескрїе.

(Ва зрма).

Днпърдїреа дъпъ класе а стъдїелор дин обїектеле овлегате але днвълъштълпълъї днтрe 12 професорї аї дїмнасїялъї де сус дин Блажїт, дн днделеся §§. 52., 91., 92., 93., 94., 95. ши 96. дин планъл министрїал.

1) Професоръл Мїхал Амврасїх Елекеш Васїлїт дн обїектеле днвълъштълреї: релицине дн клас. I. 2 оре, II. 2, III. 2, IV. 2; дн лътинїе: кл. I. 5 оре, II. 4, ла оалатъ 17 оре.

2) Проф. Георгїл Стоїанї: релицине дн клас V. 2 оре, VI. 2, VII. 2, VIII. 2 оре; математїкъ дн кл. I. 3 оре, II. 3, ла оалатъ 14 оре. Обшервълъчїне: аре оре маї пълїне, пентръ есортъчїзнїле днпїнде дн несерїкъ.

3) Проф. Паъл Керекеш: лътинїе дн кл. III. 3 оре, IV. 4, V. 4 оре; исторїе ши географїе дн кл. I. 3 оре, II. 3, ла оалатъ 17 оре.

4) Проф. Грегорїл Елекеш: лътинїе дн кл. VI. 4 оре, VII. 3, VIII. 4 оре; ротълъ дн кл. VI. 2 оре, VII. 2, VIII. 2, ла оалатъ 17 оре.

5) Проф. Сїмїон Септїмїл Мїхалї: ротълъ дн кл. I. 2 оре, II. 2, III. 2, IV. 2, V. 2 оре; исторїа патъралъ дн кл. I. 4 оре, II. 2, ла оалатъ 16 оре.

6) Проф. Иоане Ръсз: дертанъ дн кл. I. 3 оре, II. 4, III. 3 оре; исторїа ши географїа дн кл. III. 3 оре, IV. 3, ла оалатъ 16 оре.

7) Проф. Иоане Ізлїл Манїл: дертанъ дн кл. VII. 3, VIII. 2 оре; философїа пропедезтїкъ дн кл. VIII. 4 оре; исторїа патъралъ дн кл. VIII. 3 оре, ла оалатъ 12 оре. Обшервълъчїне: фїнд къ ачеста дин обїектеле овлегате капетъ пълмаї 12 оре, аша і с'аъ дат ши дин челе необлегате в. гр. дин лїтва зпгъреаскъ дн VI., VII. ши VIII. класе къ къте ддб оре, адекъ 6 оре, къ тоте 18.

8) Проф. Гълврил Поп: исторїа ши географїа дн кл. V. 4 оре, VI. 3, VII. 3, VIII. 3, ла оалатъ 13 оре. Обшервълъчїне: ачеста дн IV. ши V. клас къ лїтва зпгър. къте къ 2 оре естраординарїе = 4, ла оалатъ 17 оре.

9) Проф. Нїколаж Марїл: дин штиинца патърей фїсїка дн кл. III. 3 оре, IV. 3, VI. 3, VII. 3 оре; математїкъ дн кл. VII. 3, ла оалатъ 15 оре. Обшервълъчїне: пентръ грезъгтеа ачестор обїекте с'аъ венїт ачестъї еле маї пълїне оре.

10) Проф. Иоане Аранїош: математїкъ дн кл. III. 3 оре, IV. 3, V. 4, VI. 3, ла оалатъ 13 оре. Обшервълъчїне: ка ши професоръл 7. ши 8. де лїтва зпгър. къте къ 2 оре дн I., II., III. класе = 6 естраорд., ла оалатъ 19 оре.

11) Проф. Петръ Попа: лимба гречеаскъ дн кл. III. 3 бре, IV. 3, V. 4, VI. 3, VII. 3, VIII. 4 бре; исторія патрналъ дн кл. V. 2, ла олатъ 22 бре. Дн I. семестръ се пот дн а V. ші VIII. кл. редъче бреле ла 2. Овшервчѣне: фiind къ ачаестъ лимвъ нъ се поате ла зн маї маре град ал инстѣтѣдѣнеї дн лимса днвѣдѣторѣлор ші некапачитатеа днвѣдѣчелор днлѣла, аша се рестрѣнде ачаестъ инстѣтѣдѣне пѣнъ ла десволтареа ші дн-тродъчереа еї дн тоате сеаѣ челе маї пѣлте класе, пѣмаї пре лѣогъ обѣктеле де днвѣдѣтѣрѣ днчепѣтѣбре.

12) Проф. Теодоръ Мъѣреанъ, свлпенте: дн лимба цертанъ дн кл. IV. 3 бре, V. 2, VI. 2, ла олатъ 7 бре. Овшервчѣне: ачеста е професор портал, се аплеакъ днсъ пентрѣ лимба кѣноскъ-торѣлор де лимба цертанъ, днсъ пѣмаї свлпенторѣе. Овшервчѣне ценерале.

Дн кѣзтаре ла пѣдѣнѣл сѣларѣ, че аѣ професорѣї дѣмпасалѣ, с'а кѣзетат а фѣ кѣ скоп, ка съ нъ се днгрѣезе кѣ маї пѣлте бре школаре, ка аша съ мѣ се копчѣадъ чева тѣмпн спре зѣтерѣора лор кѣлѣтѣрѣ дн обѣктеле инстѣтѣдѣнеї лор асепнате.

КОНСТѣТѣДѣНЕА БѣСЕРѣЧЕї РОМЪНЕ.

Бѣсерѣка ромънъ аѣ сѣферѣт пѣлте персѣкѣдѣнѣї ші апѣсѣрѣї дн декърѣл секълелор, днсъ кѣ тоате ачестеа еа ш'аѣ пѣстрат ші рѣтѣл ші лимба ші констѣтѣдѣнеа пѣнъ дн зѣоа де асѣзѣї.

Прелѣментарѣ.

Бѣсерѣка ромънъ днтемѣятъ пе капонеле сѣ-пѣделор екѣменѣче, се пѣмеште зна, сѣптѣ, католѣк ші апостолѣк (*μὴτα, αὐτὰ, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ*).

Метѣрѣї еї сѣпт тодѣ чѣї че тѣртѣрѣсѣск крѣ-дѣнда крѣштѣнѣ, еспрѣсѣ прѣн сѣмволѣл апостолѣ-лор, сѣпт инѣдѣнѣї прѣн ваптезѣ, ші дѣн рѣтѣл ші дѣсѣпѣлѣна еї, карѣї ка фѣї аї ачѣлѣѣамѣї пѣрѣнте че-реск ші фрѣдѣї днгрѣ сѣне, аѣ тодѣ дрѣнтѣрѣї де о тѣсѣрѣ, фѣрѣ дѣферѣндѣ де анѣ ші де сексѣ, дѣпъ кѣвѣнгѣле лѣї Хрѣстѣ: Чел маї маре днгрѣ вої сѣ фѣе чел маї мѣк, ші чел маї мѣк сѣ фѣе чел маї маре.

Кѣ тоате ачестеа сѣсѣдѣнереа соѣѣтѣдѣїї вѣсѣ-рѣчештѣї дн аѣарѣ, ка а знеї соѣѣтѣдѣї вѣзѣвѣле, аѣ продъс пентрѣ зѣзѣрѣреа чѣлор пѣпѣтѣнѣїомѣї дѣстѣндѣреа днгрѣ метѣрѣї актѣвѣї ші пѣссѣвѣї аї вѣсерѣчѣї.

Актѣвѣї сѣпт тодѣ чѣї че прѣн пѣтерѣа, сѣатѣл ші авѣреа лор сѣпт дн старе де а коптрѣвѣї ла сѣсѣдѣнереа вѣсерѣчѣї ка а знеї соѣѣтѣдѣї вѣзѣвѣле, прѣн зѣтаре тодѣ вѣрѣвѣдѣїї дн вѣрѣстѣ (де комѣн де 20 ле анѣ) каре се вѣзѣрѣ де брѣкарѣ indep-дѣндѣ дн соѣѣтѣтеа чѣвѣлѣ. Пѣссѣвѣї се пѣтѣск чѣї че нъ посѣд калѣтѣдѣле ачестеа, прѣн зѣтаре, фѣтеїле, копѣї ші чѣї че тѣрѣсѣк дн мѣла алтора (чѣршѣторѣї).

Дрѣгѣторѣї вѣсерѣчештѣї се пѣтѣск ачѣї метѣ-рѣї аї вѣсерѣчѣї, карѣї с'аѣ алес де вѣсерѣїѣ пентрѣ адмѣнѣстрѣреа еї, ші се днпарт дн дѣѣ класе: а) дрѣгѣторѣї вѣсерѣчештѣї хѣротопѣїї дѣпъ рѣтѣл прѣскрѣс, саѣ в) пѣмаї днсѣрѣчѣнѣїї кѣ брѣкарѣ офѣдѣїѣ пентрѣ трѣвѣле вѣсерѣчѣї.

Дрѣгѣторѣї вѣсерѣчештѣї хѣротопѣїї кѣ карѣктерѣ дѣстѣнсе сѣпт: прѣсѣвѣтерѣл Прѣсѣвѣтерѣс, senior, 'Ιερѣυς, sacerdos), ші епѣскопѣл ('Επίσκοπος, in-spector, 'Αρχιερѣυς, pontifex).

Зн град маї мѣк де кѣт прѣсѣвѣтерѣ есте дѣа-конѣл (Διάκονος, minister) ші ипѣдѣаконѣл (Υπο-διάκονος, subminister); ші маї мѣчѣї сѣпт: лектѣ-рѣїл, капторѣїл, сакрѣстанѣл, кѣмпѣнарѣїл, зшѣарѣїл, карѣїї вѣн сѣпт пѣмеле ценерал де па-раклѣсарѣї.

Комѣнѣтѣтеа вѣсерѣчѣаскъ сѣмпѣл се пѣмеште парохѣе саѣ епѣрѣе, ші капѣл еї се пѣмеште нарѣох, каре дн тагма вѣсерѣчѣаскъ аре градѣл де прѣсѣвѣтер саѣ преот; маї пѣлте комѣнѣтѣдѣїї сѣмп-ле зпѣте днпрѣзѣнѣл фак зн дѣстрѣкт вѣсерѣчѣеск ші капѣл лор се пѣмеште прѣтопѣн саѣ прѣто-прѣсѣвѣтер. Тоталѣтѣтеа парѣхѣїлор сѣмпѣл ші ком-пѣсѣ (комѣнѣтѣдѣїї ші дѣстрѣкте) фѣрмеазѣ о епѣр-хѣе вѣсерѣчѣаскъ саѣ зн епѣскопѣт, ші капѣл лор се пѣмеште епѣскоп; маї пѣлте епѣрѣхѣїї фѣр-меазѣ о мѣтѣропѣліе саѣ зн архѣепѣскопѣт саѣ о дѣечѣсѣ мѣтѣропѣлітанѣ, ші капѣл лор се пѣмеш-те мѣтѣропѣліт саѣ архѣепѣскоп.